

Sygn. akt IV U 393/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewiczka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 grudnia 2019r. w S.

odwołania T. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia (...)2019 r. Nr (...)

w sprawie T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia 04 lipca 2013r. w ten sposób, że ustala wysokość emerytury T. W. na dzień 19 czerwca 2013r. na kwotę (...),51 (jeden tysiąc sto dwadzieścia sześć i 51/100) zł brutto miesięcznie z możliwością wypłaty po dokonaniu waloryzacji od dnia 01 kwietnia 2019r.;

Sygn. akt IV U 393/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z(...)2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art.151§2 w związku z art.146§1 ustawy z 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego odmówił T. W. uchylenia decyzji z 4 lipca 2013r. (o przyznaniu emerytury) i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z art.146§1 kpa uchylenie decyzji z powodu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego została wydana decyzja, nie może nastąpić jeżeli od dnia doręczenia decyzji upłynęło pięć lat. W takim przypadku, zgodnie z art.151§2 kpa, organ administracji publicznej ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji. Z uwagi na to, że od dnia doręczenia zaskarżonej decyzji z 4 lipca 2013r. upłynęło pięć lat nie jest możliwe jej uchylenie. Dlatego organ rentowy odmówił uchylenia powyższej decyzji i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa (decyzja z 9 maja 2019r. k.20 akt emerytalnych za wnioskiem z 4 czerwca 2013r.).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona T. W. wnosząc o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. (odwołanie k.2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując na argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona T. W. urodziła się w dniu (...) W dniu 25 marca 2008r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z 31 marca 2008r. organ rentowy na podstawie art.46 ustawy emerytalnej przyznał ubezpieczonej emeryturę od 19 kwietnia 2008r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (wniosek o emeryturę i decyzja z 31 marca 2008r. o przyznaniu emerytury k.1 i 18-19 akt emerytalnych za wnioskiem z 25 marca 2008r.).

W dniu 4 czerwca 2013r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym. Decyzją z 4 lipca 2013r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej od 19 czerwca 2013r. ,tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek emeryturę na podstawie art.24 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość emerytury ubezpieczonej obliczona została wg zasad określonych w art.25 i 26 ustawy emerytalnej, w tym zgodnie z ówczesną regulacją art.25 ust.1b tej ustawy, na mocy której podstawę obliczenia emerytury pomniejszono o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranej przez ubezpieczoną emerytury przyznanej jej uprzednio na podstawie art.46 ustawy emerytalnej. Wysokość świadczenia na dzień 19 czerwca 2013r. ustalona została na kwotę 779,20 złotych brutto miesięcznie. Jednocześnie organ rentowy przyznał ubezpieczonej zwiększenie rolne z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 49,87 złotych (decyzja z 4 lipca 2013r. k.9 akt emerytalnych za wnioskiem z 4 czerwca 2013r.).

W dniu 23 kwietnia 2019r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania i ponowne ustalenie wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. sygnatura akt P 20/16 (wniosek ubezpieczonej z 23 kwietnia 2019r. k.18 akt emerytalnych za wnioskiem z 4 czerwca 2013r.).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku, postanowieniem z 9 maja 2019r. na podstawie art.149§1 i 2 kpa organ rentowy wznowił postępowanie w sprawie decyzji z 4 lipca 2013r. o przyznaniu emerytury, a następnie zaskarżoną decyzją z 9 maja 2019r. powołując się na upływ pięciu lat od doręczenia decyzji z 4 lipca 2013r. na podstawie art.151§2 w związku z art.146§1 kpa odmówił ubezpieczonej uchylecia decyzji z 4 lipca 2013r. i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa (postanowienie i decyzja z 9 maja 2019r. k.19-20 akt emerytalnych za wnioskiem z 4 czerwca 2013r.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie T. W. od decyzji 9 maja 2019r. odmawiającej uchylecia decyzji z 4 lipca 2013r. o przyznaniu emerytury okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z 9 maja 2019r. i poprzedzającej ją decyzji z 4 lipca 2013r. o przyznaniu emerytury w części dotyczącej wysokości emerytury poprzez ustalenie, że wysokość emerytury ubezpieczonej na dzień nabycia prawa do świadczenia ,tj. na dzień 19 czerwca 2013r. wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 1 126,51 złotych brutto miesięcznie.

Przypomnieć należy, że w chwili nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym (w dniu 19 czerwca 2013r.) obowiązywał przepis art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nakazujący pomniejszenie - w przypadku osób, które uprzednio pobierały emeryturę przyznaną na podstawie art.46 tejże ustawy - podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Organ rentowy zastosował wówczas powyższy przepis, co skutkowało ustaleniem wysokości emerytury ubezpieczonej w niższej kwocie. W dniu 6 marca 2019r. zapadł wyrok Trybunał Konstytucyjnego, w którym Trybunał stwierdził, że art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim

dotyczy urodzonych w (...)r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art.46 tej ustawy, jest niezgodny z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W oparciu o powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. opublikowany w Dzienniku Ustaw Nr 539 z 21 marca 2019r., ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie postępowania i ponowne ustalenie wysokości jej emerytury w powszechnym wieku emerytalnym z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu art.25 ust.1b ustawy emerytalnej (wniosek o wznowienie postępowania k.18 akt emerytalnych za wnioskiem z 4 czerwca 2013r.). Jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń, organ rentowy po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej, postanowieniem z 9 maja 2019r. wznowił postępowanie w sprawie zakończonej decyzją z 4 lipca 2013r. o przyznaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, ale decyzją z 9 maja 2019r. odmówił jej uchylenia poprzestając na ustaleniu, że decyzja z 4 lipca 2013r. została wydana z naruszeniem prawa.

W ocenie Sądu decyzja organu rentowego z 9 maja 2019r. jest nieprawidłowa. Organ rentowy odmawiając uchylenia decyzji z 4 lipca 2013r. w części dotyczącej ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonej – gdyż to jest istotą sporu w sprawie - powołał się na regulację art.146§1 kpa, zgodnie z którą uchylenie decyzji z przyczyny określonej w art.145a kpa nie może nastąpić, jeżeli od dnia doręczenia decyzji upłynęło pięć lat. W okolicznościach sprawy niesporne jest, że ubezpieczona otrzymała decyzję z 4 lipca 2013r. Podniesione przez organ rentowy względy formalne nie podważają jednak prawa ubezpieczonej do żądania ponownego ustalenia wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Zauważyć bowiem należy, że w art.114 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych znajduje się przepis, który uznać należy za przepis szczególny w odniesieniu do uregulowań kodeksu postępowania administracyjnego w przedmiocie wznowienia postępowania, który reguluje kwestie wznowienia postępowania w sprawach świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Organ rentowy przepisu tego nie zastosował, ale sąd ubezpieczeń społecznych, który rozpoznaje sprawy z odwołań od decyzji organu rentowego zobowiązany jest do stosowania przepisów prawa materialnego z zakresu ubezpieczeń społecznych. Dlatego wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania i ponowne ustalenie wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym winien być oceniony na podstawie art.114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak, zgodnie z art.114 ust.1 pkt 1 powyższej ustawy w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organu rentowego, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. W ocenie Sądu, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. stwierdzający niezgodność z Konstytucją RP uregulowania ustawy emerytalnej, na podstawie którego ustalono wysokość emerytury ubezpieczonej, może być uznany za nową okoliczność ujawnioną po wydaniu decyzji o przyznaniu emerytury z 4 lipca 2013r., ale istniejącą przed wydaniem tej decyzji, gdyż niesporne jest, że zakwestionowany przez Trybunał przepis ustawy emerytalnej był niezgodny z Konstytucją od chwili jego uchwalenia. Z kolei w ust.1 pkt 6 powyższego przepisu przewidziano, że uchylenie lub zmiana decyzji i ponowne ustalenie wysokości świadczenia następuje, jeżeli nieprawidłowe obliczenie wysokości świadczenia nastąpiło na skutek błędu organu rentowego. W ocenie Sądu błędne ustalenie wysokości świadczenia daje prawo stronie do ponownego ustalenia jego wysokości niezależnie od przyczyny takiego nieprawidłowego (błędne) obliczenia. Dodać należy, że przepis art.114 ust.1e ustawy emerytalnej wprowadza terminy liczone od daty wydania decyzji, po upływie których nie jest możliwe uchylenie lub zmiana tej decyzji. Jednakże w myśl kolejnego ustępu – ust.1f pkt 1 art.114 ustawy emerytalnej, przepisu art.114 ust.1e tej ustawy nie stosuje się jeżeli w wyniku uchylenia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust.1 osoba zainteresowana nabędzie świadczenie w wyższej wysokości. Tak jest w niniejszej sprawie, gdyż jak wynika z wyliczeń organu rentowego (vide: projekt decyzji k.13 akt sprawy) ustalona na nowo wysokość emerytury ubezpieczonej w powszechnym wieku emerytalnym wraz ze zwiększeniem rolnym z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 1 126,51 złotych, a zatem jest wyższa od ustalonej pierwotnie w decyzji z 4 lipca 2013r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z 9 maja 2019r. i poprzedzając ją decyzją z 4 lipca 2013r. i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej na dzień 19 czerwca 2013r. z możliwością wypłaty po dokonaniu waloryzacji od dnia 1 kwietnia 2019r., tj. od miesiąca, w którym ubezpieczona

złożyła wniosek o wznowienie postępowania. Należy uznać, że mimo wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 6 marca 2019r. decyzja z 4 lipca 2013r. nie utraciła mocy obowiązującej. Wpłata emerytury w prawidłowej wysokości jest możliwa dopiero po wzruszeniu tej decyzji na skutek wniosku o wznowienie postępowania. Zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podwyższone świadczenie wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Jednocześnie Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu postanowienia z 10 stycznia 2014r. w sprawie III UZP 3/13 (LEX 1455747), że w wypadku zakwestionowania aktu prawnego przez Trybunał Konstytucyjny nie zachodzi błąd organu rentowego.

Kończąc wskazać jeszcze należy, że rozstrzygnięcie Sądu dotyczy zmiany decyzji o przyznaniu ubezpieczonej emerytury w powszechnym wieku emerytalnym poprzez ustalenie wysokości świadczenia - z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu - na datę przyznania tego świadczenia. Rozstrzygnięcie takie jest zdeterminowane zakresem wniosku ubezpieczonej z 23 kwietnia 2019r. o wznowienie postępowania poprzez ustalenie na nowo wysokości świadczenia emerytalnego i zakresem zaskarżonej decyzji.